

WWF

Magazine

Herfsteditie 2019

6/ DOSSIER

Samen op de bres voor
de Afrikaanse olifant

16/ OP HET TERREIN

Amazonewoud:
van ramp naar hoop

18/ FOCUS

Het klimaat in de kijker

EDITO

Een wereld zonder de Afrikaanse olifant?

© ANNE-LISE MARTIN / WWF-BELGIUM

Ze hebben altijd al deel uitgemaakt van ons collectief geheugen: we leerden ze kennen via de stripverhalen uit onze jeugd, aanhoorden vol ontzag de verhalen van onze ouders, bewonderden ze in adembenemend mooie natuurdocumentaires ... Sommigen hadden zelfs het geluk om ze in het wild te observeren: majestueus, plechtig, de savanne knedend met hun zware en trage tred.

Na 60 miljoen jaar lang de aarde te hebben bevolkt, leken ze zich hier voor eeuwig te hebben gevestigd. En toch ...

Er worden dagelijks 55 Afrikaanse olifanten gedood voor hun ivoor.

Aan het begin van de 20ste eeuw waren er nog enkele miljoenen Afrikaanse olifanten. Intensieve stroperij, klimaatverandering, massale ontbossing ... In slechts één generatie is 70% van de olifanten gedecimeerd.

Samen hebben we hard gevochten. Donateurs, natuurbeschermingsorganisaties waaronder WWF, wetenschappers. Onze volharding heeft het tij doen keren. Dankzij onze intense inspanningen begon de populatie zich te stabiliseren.

Maar ondertussen zijn we terug naar af. Elke 25 minuten wordt een Afrikaanse olifant gestroopt. Dat zijn er bijna 20 000 per jaar. Het aantal sterfgevallen overschrijdt het aantal geboorten.

We moeten nu actie ondernemen. Samen.

Als er niet snel wordt ingegrepen, zullen deze reuzen die onsterfelijk lijken, voor altijd verdwijnen. Onze kinderen zullen ze alleen kennen uit tekenfilms en verhalen. Ze zullen deel worden van het verleden.

Laten we de toekomst bouwen waar we naar streven: een waarin de Afrikaanse olifant altijd zijn plaats zal hebben.

Fabienne Damsin

Public Engagement Director
WWF-België

© RANDALL TRENT

6/ DOSSIER

Samen op de bres voor de Afrikaanse olifant

© MAURI RAUTKARI / WWF

16/ OP HET TERREIN

Amazonewoud: van ramp naar hoop

© ELISABETH KRUGER / WWF-US

18/ FOCUS

Het klimaat in de kijker

INHOUDSTAFEL

- 5 In 't kort
- 20 Kids
- 22 Bedankt

Indien je liever de digitale versie van dit magazine ontvangt, kan je dit op elk moment aanvragen. Een telefoontje naar **02 340 09 20** of een berichtje naar **supporters@wwf.be** volstaat. Hier kan je ook terecht voor eventuele andere vragen.

COLOFON: WWF Magazine is een publicatie van WWF-Vlaanderen vzw. Alle rechten voorbehouden aan WWF. Het Pandalogo en de afkorting WWF zijn handelsmerken van het World Wide Fund for Nature. Overname van teksten is toegestaan mits bronvermelding.
• Werkten mee aan dit nummer: Alison Avanzini, Ioana Betieanu, Gregory Claessens, Fabienne Damsin, Leen De Laender, Sara De Winter, Rebecca Lévêque, Sofie Ruyschaert, Marie Suleau, Damian Tonon, Julie Vandenberghe, Isabelle Vertriest, Béatrice Wedeux, Dominique Weyers.
• Coördinatie: Catherine Renard, Wendy Schats.
• Copywriting/vertaling: Nicolas Chartier, Martin Collette.
• Design: www.inxtremis.be.
• Druk: Daddy Kate.
• Coverfoto: © Ashley Morgan / WWF.
• V.U.: Antoine Lebrun, E. Jacquainlaan 90, 1000 Brussel.

NEEM WWF OP IN UW TESTAMENT

De natuur toont ons op zoveel manieren een simpele waarheid: iedereen telt en kan een verschil maken. Bij WWF streven we naar een wereld waarin mens en natuur in harmonie samenleven. Experts van WWF werken in meer dan 100 landen om de natuurlijke hulpbronnen te beschermen die ons welzijn bepalen en ons inspireren. Maar dat kunnen we enkel als we samenwerken. **Maakt u mee het verschil voor de toekomstige generaties?**

ANTWOORDSTROOK:

- Ik wens gecontacteerd te worden voor meer informatie.
- Ik wens vrijblijvend en vertrouwelijk een brochure met informatie te ontvangen over hoe ik WWF kan opnemen in mijn testament.
- Ik heb WWF in mijn testament opgenomen.

Mevr. Dhr Voornaam: Naam:

Straat: Nr:

Postcode: Plaats:

E-mailadres:

Telefoonnummer: Geboortedatum:

Terug te sturen naar: Dominique Weyers • WWF-Belgium • Emile Jacqmainlaan 90 • 1000 Brussel
Of neem contact op via telefoon: 02 340 09 37 of 0476 58 07 42 • **E-mail:** dominique.weyers@wwf.be

WWF-Belgium, E. Jacqmainlaan 90, 1000 Brussel laat uw gegevens verwerken door Bisnode, Researchdreef 65, 1070 Brussel volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming. We gebruiken uw gegevens enkel voor de op dit formulier vermelde activiteiten. U kan uw gegevens steeds inkijken, laten aanpassen of schrappen via WWF. Wil u meer weten over WWF en uw gegevens? Surf naar www.wwf.be/nl/privacy/. Wij kunnen u onze privacyverklaring ook per post bezorgen.

IN 'T KORT

CAMPAGNE TEGEN BERENJACHT

Op 25 september nam de Roemeense Senaat een wetsvoorstel aan dat de jacht op bruine beren (*Ursus arctos*) niet langer beperkt tot de jaarlijkse quota die werden goedgekeurd door het ministerie van leefmilieu. Het voorstel werd niet onderbouwd met wetenschappelijke gegevens en argumenten. Bovendien is het een flagrante schending van de EU-habitatrichtlijn. Indien de Kamer van Afgevaardigden dit voorstel goedgekeurd, wordt het wet. WWF-Roemenië vraagt de Kamer om het wetsvoorstel dat de Europese bruine beer van de lijst van strikt beschermde soorten wil verwijderen en op de lijst van soorten wil plaatsen waarop tijdens specifieke periodes zonder beperkingen kan worden gejaagd, te verwerpen. In Roemenië woont 40% van de Europese berenpopulatie. Indien de wet wordt aangenomen, kan dat leiden tot EU-inbreukprocedures tegen Roemenië.

Teken de petitie op www.panda.org/?353930/WWF-Romania-Campaigns-against-Bear-Hunting.

WOLVIN NAYA EN HAAR WELPEN DOELBEWUST UIT DE WEG GERUIMD

Wolvin Naya is niet meer. In mei werd ze voor het laatst waargenomen op camerabeelden. Sindsdien ontbrak elk spoor. In oktober sloot het Agentschap voor Natuur en Bos uit dat zij en haar jongen nog in leven waren. Alle aanwijzingen wezen in de richting van een georganiseerde actie om Naya en haar welpen om te brengen. Een blamage voor ons land waar het knokken blijft voor de natuur ondanks het geleverde werk van de afgelopen decennia. Wie iets met deze wrede daad te maken heeft, moeten we ontgoochelen. De wolvenpopulaties in onze buurlanden doen het goed, en we kunnen ervan uitgaan dat een nieuw wolvenkoppel niet lang op zich zal laten wachten. En ter herinnering voor al wie daar mocht aan twijfelen: de wolf is een beschermde diersoort volgens de Europese Habitatrichtlijn (1992).

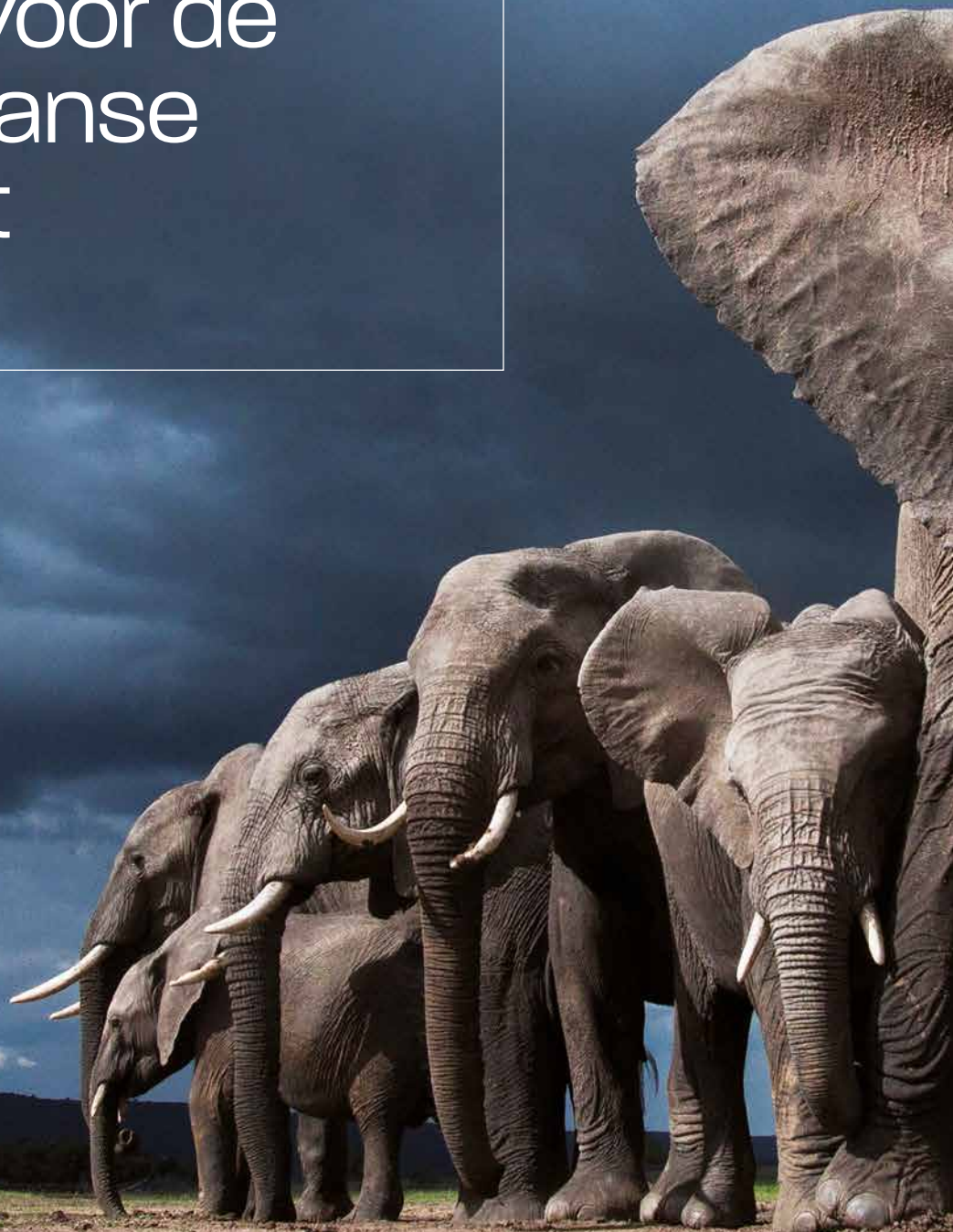

HOOP VOOR DE JACHTLUIPAARDENPOPULATIE IN MALAWI

Goed nieuws voor de jachtluipaarden uit het nationaal park Liwonde in Malawi, beheerd door de NGO 'African Parks' met de steun van WWF. De kleine populatie – in 2017, na 20 jaar afwezigheid opnieuw geïntroduceerd in het land – lijkt te floreren in zijn nieuwe habitat. Sindsdien brachten de wijfjes al 17 welpen voort, waarvan zes heel recent. De giften die we vorig jaar inzamelden voor deze kleine populatie wierpen vrucht af. Vier drachten in twee jaar tijd is zeer hoopgevend voor deze bedreigde katachtige. Momenteel leven er nog slechts 6 700 jachtluipaarden in het wild in Afrika.

DOSSIER

Samen op de bres voor de Afrikaanse olifant

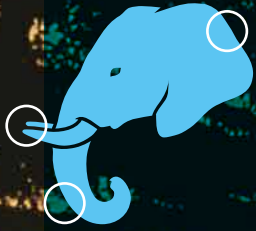

Al sinds onze oprichting in 1961 vormt de olifant een prioriteit voor WWF. Maar ondanks de positieve resultaten van onze decennialange strijd, blijft de Afrikaanse olifant een kwetsbare soort. Stroperij, vernietiging van zijn leefgebieden en mens-olifant-conflicten zijn de drie voornaamste bedreigingen voor het voortbestaan van de soort. We zetten ons onverdroten in om olifanten en mensen in harmonie en met respect te laten samenleven op het Afrikaanse continent. Meer dan ooit is het nodig om te strijden voor zijn bescherming. Want het is net zijn natuurlijke bescherming (slagtanden) die de soort de das omdoet ...

Portret van een gevoelige reus

Kolossaal, intelligent, gevoelig, complex en nuttig: eenzijdig kan je de olifant niet noemen. Het grootste landzoogdier behoort tot de familie van de elephantidae, een familie in de orde van de slurfdieren die in de loop van de evolutie 300 verschillende soorten heeft geteld. Vandaag blijven er daar maar twee van over: de Aziatische olifant en de Afrikaanse olifant (al beschouwen sommige experts de Afrikaanse bosolifant als een aparte soort naast die uit de savanne). Na 60 miljoen jaar op aarde zouden hun dagen ook geteld kunnen zijn ...

De Afrikaanse olifant is het grootste landzoogdier

Hij kan tot vier meter schofthoogte bereiken en tot 7 500 kg wegen. Dat is 100 keer het gewicht van een gemiddelde mens.

SLURF : zijn buitengewoon lange neus is geëvolueerd naar een wendbare en gevoelige slurf die dingen kan vastgrijpen. Naast ademen en ruiken vervult hij dezelfde functie als onze armen en handen. Een slurf kan bijvoorbeeld voedsel vastnemen (plukjes en takken) maar ook kleintjes verzorgen en hen een bad geven – of eerder een douche.

OREN : behalve hun gemiddeld presterende auditieve functie hebben de enorme oren van de Afrikaanse olifant ook een warmteregulende functie. Wat niet te onderschatten valt, gezien de gigantische massa die tijdens hete dagen afgekoeld moet worden.

SLAGTANDEN : de Afrikaanse olifant heeft normaal gezien twee uitstekende snijtanden die een leven lang blijven groeien en die meer dan drie meter lang kunnen worden. Deze slag tanden zijn van nature bedoeld als zijn voornaamste verdediging, maar momenteel veroorzaken ze ironisch genoeg vaak zijn dood, en bedreigen ze zelfs zijn voortbestaan.

© MARTIN HARVEY / WWF

EEN SOCIAAL EN GEVOELIG DIER

Olifanten worden tot 65 jaar oud. Het zijn sociale dieren die een centrale rol toekennen aan hun familie. Verschillende matriarchale kuddes kunnen zich verenigen in grotere clans, geleid door complexe, hiërarchische relaties. Het vrouwtje draagt haar jong 18 tot 22 maanden in haar buik en verzorgt het vele jaren. Zo verlaat een mannetje de groep pas na 10 tot 14 jaar om voor nageslacht te zorgen met een vrouwtje van een andere kudde. De voortplantingstijd is dus erg lang, wat de soort erg kwetsbaar maakt.

Naast hun legendarische geheugen beschikken olifanten ook over een uitzonderlijke gevoeligheid en intelligentie, vergelijkbaar met die van apen en dolfijnen. Ze communiceren via geluiden, geuren en bewegingen. En ze behoren tot de zeldzame diersoorten die zichzelf herkennen in een spiegel. Olifanten kunnen ook samenwerken, werktuigen gebruiken en nieuwe taken aanleren. Tot slot wordt een olifant geraakt door het verlies van een naaste of het lijden van een soortgenoot en geeft hij blijk van medeleven.

DE OLIFANT ALS LANDSCHAPSARCHITECT

De waarde van de olifant reikt veel verder dan zijn statuut als laatste landreus. Hij is ook nuttig voor zijn omgeving: men noemt hem ook wel 'de tuinier van de savanne', omdat hij die onderhoudt en de biodiversiteit stimuleert. De olifant houdt dit milieu open, wat de gelijktijdige aanwezigheid bevordert van grazende diersoorten en soorten die zich in de bomen voeden. In de wouden verzekert de olifant dan weer open plekken die de regeneratie van het milieu en de ontwikkeling van gespecialiseerde soorten stimuleren. Recente studies tonen zelfs aan dat bosolifanten hun leefgebied geschikter maken voor de opslag van koolstof. De aanwezigheid van bosolifanten komt immers ten goede aan traag groeiende boomsoorten, die beter koolstof opslaan dankzij hun dichtere hout. Voor deze omvangrijke taken steunt de olifant op zijn slurf en een stevige appetijt: per dag eet hij tot 300 kg planten op. Tot slot hangen bepaalde tropische bomen af van de olifant voor de verspreiding en ontkieming van hun zaden.

Hoe kan een zo waardevol, gevoelig en nuttig dier met uitsterven bedreigd worden door menselijke activiteiten?

↪ De olifant is een ware savanne- en bostuinier. Zijn aanwezigheid bevordert de biodiversiteit en de opslag van koolstof.

De Afrikaanse olifant, een reus op lemen voeten

Naast stroperij, aangevuurd door een lucratieve, internationale ivoorhandel, vormen de vernietiging van zijn habitat en de conflicten met mensen de voornaamste bedreigingen voor de Afrikaanse olifant. Zijn officieel statuut van kwetsbare diersoort is meer dan ooit gerechtvaardigd. Sinds de jaren '80 werd 70% van de Afrikaanse olifanten uitgeroeid. De uitdagingen zijn groot, maar WWF is vastberaden om ze allemaal aan te gaan.

De situatie van de Afrikaanse olifant laat zich in twee woorden samenvatten: complex en zorgwekkend. De feiten vallen niet te ontkennen: er sterven meer olifanten dan er geboren worden.

OM DE 25 MINUTEN SLAAT EEN STROPER TOE

In Afrika sterft momenteel elke 25 minuten een olifant door stroperij, dat maakt ongeveer 20 000 olifanten per jaar. Een alarmerende hoeveelheid, die nochtans een verbetering vormt ten opzichte van de jaren '80. Toen werden er in Afrika naar schatting jaarlijks 100 000 individuen (20 tot 25% van de huidige populatie) gedood, of een om de vijf minuten. Onder druk van NGO's zoals WWF werden toen maatregelen getroffen: in 1989 heeft de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde wilde dier- en plantensoorten

('Convention on International Trade in Endangered Species', CITES) de soort ingeschreven in zijn bijlage I, wat betekent dat de internationale handel in ivoor zo goed als volledig verboden is. Dankzij dit verbod en doeltreffende maatregelen op het terrein, kende de Afrikaanse olifant een heropleving aan het einde van de 20ste eeuw. Helaas was het respijt van korte duur. Tussen 2006 en 2015 gingen de populaties er met meer dan 100 000 individuen op achteruit, vooral in Oost-Afrika. In het zuiden van het continent stellen ze het relatief goed, maar ook in de andere regio's worden ze niet gespaard. West-Afrika herbergt vandaag minder dan 3% van de Afrikaanse olifanten, terwijl de bosolifanten, die voorkomen in Centraal-Afrika, ook ten prooi vallen aan desastreuze aanvallen van de stropers.

© MARTIN HARVEY / WWF

© MARIUS VAN GRAAN / WWF-ZM

© NATUREPL.COM / BRUCE DAVIDSON / WWF

DE STROPERIJ STOPPEN VOLSTAAT NIET LANGER

De stroperij is verantwoordelijk voor 60% van de overlijdens van de olifanten in Afrika. Naast dit rechtstreekse gevaar voor hun voortbestaan, spelen ook meer geleidelijke en hardnekkige oorzaken een rol, zoals de vernietiging van de natuurlijke leefgebieden van de olifant en de conflicten met mensen die daaruit voortvloeien. Maar achter deze onmiddellijke oorzaken schuilen meer verraderlijke factoren die men niet mag onderschatten. Is het toeval dat de landen die het meest getroffen worden door stroperij ook de armste en meest corrupte zijn? Bovendien zou het beulenwerk van de stropers lang niet zo rendabel zijn zonder de zeer grote vraag uit bepaalde Aziatische landen en het gemak waarmee ivoor wordt getransporteerd doorheen internationale havens en luchthavens.

NOODTOESTAND VOOR DE BOSOLIFANT

De situatie is bijzonder zorgwekkend voor de Afrikaanse bosolifant, die wordt blootgesteld aan ernstige bedreigingen in zijn verspreidingsgebied in Centraal-Afrika. Deze regio wordt getroffen door extreme armoede. Het vooruitzicht van de verkoop van ivoor aan 150 tot 250 dollar per kilo (tien keer meer dan in 2004) vormt een opportuniteit waaraan sommigen niet kunnen weerstaan, ook al moeten ze er de meest barbaarse methoden voor gebruiken. De woorden van Paul de Wachter, die al 20 jaar op het terrein actief is voor WWF, doen huiveren: *‘Stroppers gebruiken gewoonlijk AK-47’s of vergiftigde pijlen die het dier verwonden maar niet doden. Eens de olifant tegen de grond is gegaan, snijden ze zijn pezen door. En opdat hij sneller zou doodbloeden, snijden ze zijn zeer gevoelige slurf door.’* De ontwikkeling van het internet verhoogt het transactievolume tussen verkopers en kopers, terwijl de ontbossing en de uitbreiding van het wegennetwerk en de luchthavens de stropers toelaten om de olifanten op te jagen tot in gebieden die voordien moeilijk toegankelijk waren, waardoor ze hun bloederige buit snel kunnen verscheppen.

We stellen dus een echte stormloop naar ivoor vast in Centraal-Afrika, waar het gebrek aan middelen en de onderfinanciering van natuurbeschermingsprogramma’s in de beschermde zones de strijd tegen de steeds beter georganiseerde, uitgeruste en gewelddadige criminele organisaties ongelijk en soms zelfs onbeduidend maakt.

Deze sombere vooruitzichten vormen gelukkig niet het laatste hoofdstuk van dit verhaal. Samen met andere organisaties over de hele wereld zet WWF zich met alle mogelijke middelen in om de lijdensweg van de olifanten te stoppen en de toekomst van deze iconische soort te bestendigen.

Maak ook het verschil op www.wwf.be.

☛ Het gebrek aan middelen en de onderfinanciering van natuurbeschermingsprogramma’s in de beschermde zones maakt de strijd tegen de steeds beter georganiseerde, uitgeruste en gewelddadige criminele organisaties ongelijk en soms zelfs onbeduidend.

70% In 40 jaar tijd is 70% van de Afrikaanse olifanten uitgeroeid.

500 000 Schatting van het aantal Afrikaanse olifanten in 2007.

415 000 Schatting van het aantal Afrikaanse olifanten in 2016.

30 000 Ouderdom, in jaren, van de oudste gekende ivoorsculpturen.

10 X De prijs van ivoor is vertienvoudigd tussen 2004 en 2018.

Actie op verschillende fronten

De instandhouding van een dier zoals de Afrikaanse olifant is een werk van lange adem. Dankzij de steun van trouwe donateurs werkt WWF-België samen met zijn partners aan een toekomst voor deze dikhuiden, vooral in Zambia en Malawi maar ook ver buiten het Afrikaanse continent. Om concrete resultaten te boeken, is er actie nodig op verschillende fronten tegelijk om de achteruitgang van populaties te stoppen. Er is reden tot hoop, maar de weg is nog lang.

De Afrikaanse fauna en vooral de olifant heeft nood aan een brede blik en een grootschalige aanpak. Daarom gaat WWF op een holistische manier te werk. We volgen populaties wetenschappelijk op en schudden mensen wakker in landen die nog steeds gretig ivoor afnemen.

1. WWF BESTUDEERT POPULATIES EN HUN HABITATS

Om niet zomaar in het wilde weg in te grijpen, is het belangrijk om eerst een aantal zaken in kaart te brengen. Populaties, gedrag, routes die de dieren volgen, gewoontes en het landschap, alles wordt wetenschappelijk bestudeerd zodat we weten waar we aan toe zijn. De instandhoudingsmaatregelen die we nemen, zijn daardoor doelgerichter en dus efficiënter.

2. WWF GARANDEERT LEEFGEBIEDEN DIE GROOT GENOEG ZIJN

De tijd waarin olifanten bij wijze van spreken heel Afrika vrij konden doorkruisen, is helaas definitief voorbij, maar door corridors tussen de beschermde gebieden te creëren en te vrijwaren kunnen we hun levenskwaliteit verbeteren en zorgen voor voldoende genetische diversiteit binnen populaties. *'WWF kan niet genoeg benadrukken hoe belangrijk het is dat er ecologische corridors gecreëerd worden, vooral in Afrika, waar de natuur in snel tempo aan het verdwijnen is'*, zegt Isabelle Verriest, directrice terreinprojecten bij WWF-België. En dat is dringend want, zo voegt ze eraan toe, *'Het is een race tegen de tijd'*. Dat geldt vooral voor Zambia en zijn buurlanden, waar WWF-België steun verleent aan een programma voor een evenwichtiger landgebruik, zodat dieren niet gestoord worden wanneer ze zich verplaatsen in en tussen hun leefgebieden.

In Malawi steunde WWF-België ook de grootste overplaatsing van dieren uit de geschiedenis, georganiseerd door de NGO 'African Parks'. Tussen 2016 en augustus

2019 werden maar liefst 520 olifanten en 1 350 andere dieren uit de overbevolkte nationale parken van Liwonde en Majete geïntroduceerd in Nkhotakota. Daar hadden stropers een ware ravage aangericht en het woud haast letterlijk leeggeroofd.

3. WWF VERMINDERT HET AANTAL CONFLICTEN MET DE LOKALE BEVOLKING

Olifanten kunnen schade toebrengen aan de landbouwgewassen van lokale bevolkingen en in de buurt van water zijn ze te duchten concurrenten van het vee dat zijn dorst komt lessen. WWF probeert die conflicten tot een minimum te beperken door bufferzones te vormen, voor te stellen om aan de rand van beschermde gebieden gewassen te planten die dikhuiden niet eten, de aangebrachte schade te vergoeden en omheiningen te plaatsen waar nodig.

4. WWF HELPT DE KLIMAATCRISIS AAN TE PAKKEN

Sinds 2013 sneuvelt het ene droogterecord na het andere, waardoor verschillende plassen waar dieren komen drinken snel opdrogen tijdens het droge seizoen. Voor olifanten, die per dag 150 tot 200 liter water nodig hebben, is toegang tot drinkwater een kwestie van leven en dood. En omdat ze gedwongen worden zich te verzamelen rond de overgebleven plassen, zijn ze een meer dan gemakkelijke prooi voor stropers.

Om dat bloedvergieten een halt toe te roepen en iets te doen aan het gebrek aan water, hebben we in Zambia bijvoorbeeld waterputten geboord. Die putten moeten zorgen voor meer drinkplaatsen die bovendien niet droog vallen.

5. WWF BINDT DE STRIJD AAN MET STROPERS

Stroperij is een probleem dat steeds dringender wordt en vormt vooral een uitdaging in grote reservaten in Zambia, die respectievelijk 22 400 km² groot zijn (nationaal park van Kafue), drie vierde van de oppervlakte van België, en 5 000 km² (nationaal park van Sioma Ngwezi). De rangers doen er alles aan om de dieren in het wild te beschermen. Ze verwijderen de vallen die stropers uitzetten, zoeken naar sporen van indringers in de reservaten, bestuderen hoe die zich gedragen en wat hun gewoontes zijn, en bij een incident grijpen ze zo snel mogelijk in.

WWF werkt ook met intelligente monitoringsystemen. Zo kunnen de rangers op de kwetsbaarste plaatsen ingezet worden en kunnen de teams in de parken, die soms met een nijpend personeelstekort kampen, efficiënter hun werk doen.

6. WWF PAKT INTERNATIONALE ILLEGALE HANDEL AAN

Ondanks een verbod op het internationaal verhandelen van ivoor blijft de illegale markt onverminderd actief. In samenwerking met de NGO 'TRAFFIC' vecht WWF tegen de illegale handel in beschermde soorten, waaronder ivoor van Afrikaanse olifanten.

Dit omvat het opvolgen en analyseren van trends op het internet en het opleiden van douanebeambten die criminele activiteiten op luchthavens en op het internet identificeren. Criminele netwerken die gelinkt zijn aan illegale handel in wilde dieren worden in de gaten gehouden en opgerold.

7. WWF VOERT BEWUSTMAKINGSCAMPAGNES IN AZIATISCHE LANDEN

Tot slot voert WWF grote bewustmakingscampagnes bij de grootste afnemers van ivoor. In Thailand bijvoorbeeld lanceerde WWF de campagne 'Travel Ivory Free', om het grote publiek en toeristen te sensibiliseren. Vaak zijn toeristen niet goed op de hoogte van de gevolgen van de ivoorhandel.

Al deze acties kosten geld, veel geld. Om ze verder te zetten en de toekomst van de olifant te vrijwaren, hebben we continue middelen nodig. Ook jij kan helpen om de olifant te beschermen!

**Doe een gift: BE79 1911 5747 6533,
vrije mededeling: Afrikaanse olifant.**

EEN NIET ZO NATUURLIJKE SELECTIE

Hoewel het merendeel van de Afrikaanse olifanten slagstanden ontwikkelen, stellen we in bepaalde regio's vast dat tot 98% van de olifanten geen slagstanden heeft. Het gaat hier om een toepassing van de wet van Darwin. Omdat ze gespaard worden door de stropers, leven deze olifanten langer en planten ze zich meer voort, waarbij ze hun genetische bijzonderheid doorgeven aan hun nageslacht. In bepaalde regio's zien we soms ook gevallen van aangepast gedrag. Populaties veranderen hun gewoontes en kiezen voor nachtelijke verplaatsingen verdoken onder het gebladerte, om minder op te vallen.

CITES COP18: een matig succes voor de olifant

Om de bescherming van de Afrikaanse olifant verder op te voeren, heeft WWF op de COP18 van de 'Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora' (CITES) in augustus van dit jaar in Genève, een resem aanbevelingen gedaan. Wat hebben we uit de brand gesleept? Ondanks een aantal valse noten blijven alle populaties in Afrika hun beschermingsstatus behouden. Anderzijds zijn we ontgoocheld over het gebrek aan inspanningen van sommige Aziatische landen, die de illegale handel en wrede stroperijpraktijken blijven stimuleren door de vraag naar ivoor.

De recente CITES COP18 bracht 182 landen rond de tafel die zich onder andere over het lot van de Afrikaanse olifant hebben gebogen. De situatie blijft immers zorgwekkend. Een aantal populaties hebben zich dan wel kunnen stabiliseren en zijn zelfs gegroeid (bijvoorbeeld in Zuid-Afrika), maar wereldwijd blijft de soort kwetsbaar en jaarlijks vallen nog steeds duizenden olifanten in de handen van stroopers. De populaties Afrikaanse bosolifanten zijn er, tussen 2008 en 2016, in Centraal-Afrika met 66% op achteruitgegaan. WWF heeft zijn stem laten horen om mee te werken aan een betere bescherming van de soort.

OVERWINNING: HANDHAVING VAN HET VERBOD OP INTERNATIONALE HANDEL

Sinds 1989 zijn bijna alle populaties Afrikaanse olifanten opgenomen in de CITES I-bijlage, de strengste reglementering. Bijlage I verbiedt elke vorm van internationale handel in dieren die in het wild werden

geschoten of gevangen, tenzij het om een uitzonderlijke situatie gaat.

Sommige landen, zoals Zambia, pleitten voor een versoepeling van de regels, met het argument dat er een beloning moet komen voor landen die het goede voorbeeld geven en dat legale ivoorhandel smokkelaars en stroopers de wind uit de zeilen zou kunnen nemen. WWF deelt die mening niet. Wij zijn ervan overtuigd dat die handel een halt moet worden toegevoerd en dat de vraag naar ivoor gestopt moet worden, vooral in Azië. *'Zolang er een 'legale' markt blijft bestaan, die gelinkt is aan smokkelnetwerken, en zolang landen er niet in slagen om nationale wetten te laten toepassen en de vraag naar ivoor te doen dalen, zal stroperij van olifanten een lucratieve handel en een tragische realiteit blijven'*, aldus Ginette Hemley, deputy CEO van de WWF-delegatie tijdens de CITES COP18. Het goede nieuws is dat we onze slag thuisgehaald hebben. Het verbod op internationale handel wordt gehandhaafd.

TELEURSTELLING: GEEN TOEZEGGING VAN AZIATISCHE LANDEN DIE DE IVOORHANDEL IN DE HAND WERKEN

De overwinning van al wie de olifant verdedigt, is helaas maar één kant van de medaille. Elke markt wordt geregeerd door vraag en aanbod, en de CITES COP18 heeft geen sterke maatregelen opgeleverd om landen te steunen in hun specifieke acties tegen de illegale handel. Sommige Aziatische landen zijn nog steeds een draaischijf voor de illegale handel in ivoor van olifanten, maar ook in hoorns van neushoorns en andere producten van wilde dieren. Dat geldt vooral voor Vietnam, dat nu de grootste invoerder van ivoor is, vooral om het dan door te verkopen op de illegale Chinese markt.

Hoewel de VS, China, maar ook Taiwan, Hongkong en Singapore onder druk van CITES en de internationale gemeenschap hebben toegezegd om een einde te maken aan het legaal verhandelen van ivoor in hun land, zijn er nog veel meer stappen nodig. Op dit ogenblik verschuift de illegale handel gewoon naar landen met een minder strenge wetgeving zoals Vietnam, Myanmar, Laos en Cambodja, die de Aziatische vraag in stand helpen houden.

WWF en alle organisaties die de Afrikaanse olifant beschermen, vragen scherpere maatregelen in de doorvoer- en afzetlanden in de vorm van nationale actieplannen voor ivoor (of 'NIAPs'). Die plannen verplichten de betrokken landen om concrete maatregelen te nemen tegen de ivoormarkt, op het vlak van wetgeving, handhaving en bewustmaking.

© NATUREPL.COM / JEN GUYTON / WWF

De weg naar het behoud van de Afrikaanse olifant is er een van nederlagen en successen. Dankzij het harde werk van de voorbije vijftig jaar zijn er belangrijke stappen vooruitgezet, maar de uitdagingen blijven groot en de komende jaren zullen cruciaal zijn voor de toekomst van de olifant.

Ontdek hoe jij het verschil kan maken op www.wwf.be.

© WWF / JAMES MORGAN

← In samenwerking met de NGO 'TRAFFIC' vecht WWF tegen de illegale handel in beschermde soorten. Dit omvat het opvolgen en analyseren van trends op het internet en het opleiden van douanebeambten die criminele activiteiten op luchthavens en op het internet identificeren.

OP HET TERREIN

Amazonewoud: van ramp naar hoop

Sinds het begin van de zomer hebben bosbranden gigantische delen van het Amazonewoud met zijn rijke flora en fauna verwoest. De branden veroorzaakten niet alleen een ecologische catastrofe, ook dorpen moesten geëvacueerd worden. Duizenden mensen hebben alles verloren. Jullie hebben massaal op onze oproep gereageerd en bijgedragen aan het noodfonds dat WWF in allerijl heeft opgestart. Jullie solidariteit heeft ter plaatse tot een golf van opluchting geleid, en heeft de hoop doen kiemen dat een heropbouw mogelijk is.

Alleen al in Bolivia ging 5,3 miljoen hectare in vlammen op, rijk en onvervangbaar oerwoud veranderde in enorme vuurhaarden en CO₂-kanonnen. Het departement Santa Cruz in het oosten van het land werd het zwaarst getroffen, en dan vooral zijn beschermde natuurgebieden. Milieudeskundigen doorzochten het spookachtige en levenloze woud, bezaaid met verkoolde dierenlichamen, en stelden een bijzonder zware tol vast: minstens 2,3 miljoen inheemse dieren, en waarschijnlijk meer, hebben deze ramp niet overleefd. Ocelots, jaguars, tapirs, lama's, schildpadden, reptielen ... Het enorme geweld van het vuur heeft hen bitter weinig overlevingskansen gelaten.

IN BOLIVIA MOETEN DE GEMEENSCHAPPEN VAN NUL HERBEGINNEN

De hoogste nood lenigen was de prioriteit van het fonds dat WWF heeft opgericht: drinkbaar water en voedsel brengen naar de

meest afgelegen locaties, brandweerlieden uitrusten en gewonden verzorgen. Sinds de komst van de regen, die verwelkomd werd met tranen van vreugde, is het vuur stilaan gedoofd. Maar het werk is ver van af.

Half oktober. Onze collega Damian Tonon trekt naar het dorp van de 'Witte Rivier' in het departement Santa Cruz in Bolivia. Bij aankomst, zover het oog reikt, enkel verbrande aarde. Het overtreft alle verbeelding. *'Het is verschrikkelijk. Alles is bedekt met as. Alles is verbrand. De dieren zijn dood. De families hebben werkelijk alles verloren. Al hun plantages zijn in rook opgegaan, al hun inspanningen voor niets. Ze moeten alles heropbouwen van nul.'* Dat is net waarom Damian hier aanwezig is. Na de grootste nood op vlak van gezondheid te hebben gelenigd, moet er samen met de plaatselijke bevolking over de toekomst nagedacht worden, zodat ze fatsoenlijk kunnen blijven verder leven in hun dorp.

Want zelfs in deze onthutsende, nieuwe

realiteit, is er voor hen geen sprake van dat ze weg zouden trekken. *‘Ze willen hier absoluut blijven, zelfs al zal dat nog lang moeilijk zijn. Hun liefde voor het woud is oneindig. Ze voelen zich hier thuis en hebben een ongelooflijke band met het bos: het voelt net alsof ze een lid van hun gezin hebben verloren.’*

Damian kan de bosbranden niet aanhalen zonder nieuwe huilbuien te veroorzaken. Anderzijds is hij onder de indruk van de positieve energie die ondanks alles overheerst. De families zijn strijdlustig om hun gemeenschap weer op te bouwen. De geboden hulp van WWF en andere lokale NGO's vormt dan ook een enorme opluchting voor hen.

‘JE BRENGT ONS HOOP’

Zonder hulp van buitenaf zou wegtrekken waarschijnlijk de enige mogelijkheid zijn, want alle bestaansmiddelen zijn verwoest. Om dat te voorkomen, valt er geen minuut te verliezen. Maar er is weinig tijd om een grondige analyse van de situatie te maken. Gelukkig weet de lokale bevolking wat ze nodig heeft. Zo komt het dat WWF, met de hulp van het noodfonds, eerst de heropbouw van hun gebouwen, serres en laboratoria ondersteunt, en zonnepanelen financiert voor hun elektriciteitsbehoefte. Dat maakt een groot verschil.

‘Ik heb de impact van ons werk gezien, en hun erkentelijkheid voor wat we hen aanbieden. Het is zo ontroerend. Elke verzonden cent wordt ter plaatse nuttig besteed. Een jong meisje kwam me vertellen: ‘Jij brengt ons hoop.’

Om de impact te optimaliseren, versturen we de noodfondsen prioritair naar de meest getroffen gebieden waar WWF al aanwezig en aanvaard is door de lokale bevolking. Tal van gemeenschappen in Bolivia, maar ook

in Brazilië en Paraguay hebben dus baat bij jouw financiële hulp. WWF is ook betrokken bij een strategisch langetermijnactieplan met andere NGO's om de fauna op te volgen en de biodiversiteit in de kritieke gebieden te herstellen.

Bedankt voor alle levens die je hebt verbeterd. Blijf het verschil maken en doe een gift aan het noodfonds, want de behoeften blijven immens.

Doe een gift:
BE02 3101 0430 9240.
Vrije mededeling:
Amazonewoud.

VEELVOORKOMEND, DEZE BOSBRANDEN. JA, MAAR ...

Elk jaar vernietigen bosbranden duizenden hectare amazonewoud, zeker tijdens de zomer. Dit is dus niet ongewoon. Wat wel hoogst uitzonderlijk is in 2019, is de omvang van de vuurhaarden. In Brazilië heeft het vuur bijvoorbeeld twee keer meer woud verwoest dan het jaar voordien. De oorzaak? De exponentiële stijging van de ontbossing (meer dan 80% meer dan in 2018) die de huidige regering heeft toegelaten.

Voor bepaalde andere landen op het Zuid-Amerikaanse continent hebben de extreme klimaatomstandigheden de situatie verergerd. In Bolivia hebben ijsstormen, veroorzaakt door de klimaatontregeling, het woud in het begin van de zomer verzwakt. De vuurhaarden die ontstonden door een toegenomen ontbossing, verspreidden zich dan weer aan een oncontroleerbare snelheid door de uitzonderlijk harde winden die over het land bliezen. Het zwakke reactievermogen van het land heeft tot slot het beperken van de schade verhinderd.

FOCUS

Het klimaat in de kijker

Sinds eind vorig jaar is het klimaat 'hot': klimaatmanifestaties, klimaatrapporten, klimaattoppen ... WWF heeft dan ook elke gelegenheid aangegrepen om de hoogdringendheid van een beleid dat klimaat, natuurbehoud en -herstel centraal stelt, op de agenda te plaatsen. Een overzicht.

De grote 'Claim the climate'-mobilisatie op 2 december van vorig jaar zette de toon, op 27 januari werd het protest even talrijk nog eens overgedaan met dezelfde eis: werk een ambitieus klimaatbeleid uit. Andere marsen volgden en ook de jeugd liet zich niet onbetuigd en vroeg onze regeringen duidelijke klimaatactie om hun toekomst veilig te stellen.

En die toekomst ziet er – laat ons eerlijk zijn – enigszins zorgwekkend uit. De twee laatste rapporten van het 'Intergovernmental Panel on Climate Change' (IPCC) waarschuwden ons eens te meer. In een speciaal rapport, gepubliceerd in augustus, onderzochten de VN-klimaatexperten het verband tussen de klimaatverandering, de mens en het landgebruik in een opwarmende wereld. Het rapport besluit dat de klimaatverandering een extra druk uitoefent op het beschikbare land en de degradatie van ecosystemen, het verlies van biodiversiteit en de voedselonzekerheid in de hand werkt. Een wijziging in het landgebruik stimuleert op haar beurt de klimaatverandering.

SNELLERE STIJGING VAN DE ZEESPIEGEL

© MARTINA LIPPUNER / WWF-AFRICA

© WIM VAN PASSEL / WWF

© CLAIRE DOOLE / WWF

© MARTINA LIPPUNER / WWF-AFRICA

← De klimaatverandering werkt de degradatie van ecosystemen, het verlies van biodiversiteit en de voedselonzekeerheid in de hand. Een wijziging in het landgebruik stimuleert op haar beurt de klimaatverandering.

↑ Een van de grootste, meest zichtbare gevolgen van de klimaatcrisis is het versnellen van de veranderingen in de oceaan en cryosfeer.

Het laatste rapport, verschenen in september, stelt dat het versnellen van de veranderingen in de oceaan en cryosfeer – de met sneeuw en ijs bedekte plaatsen op aarde – een van de grootste, meest zichtbare gevolgen van de klimaatcrisis is. Bovendien zijn de veranderingen die zullen plaatsvinden onomkeerbaar, zelfs als het klimaat stabiliseert.

In september, tijdens de 'Climate Action Summit', schatten de VN dat de wereld haar inspanningen moet verdrie- tot verviervoudigen om de klimaatverandering te beperken tot een stijging van 1,5°C en om een escalatie van de klimaatschade, die ondertussen al wereldwijd plaatsvindt, te voorkomen. 'Genoeg gepraat', stelde António Guterres, de secretaris-generaal van de Verenigde Naties. 'Dit is geen klimaatonderhandelingstop. Je onderhandelt niet met de natuur. Dit is een klimaatACTIE-top. Breng geen mooie speech, maar een plan', is zijn oproep aan de politiek. De secretaris-generaal stelde de verwachtingen voor de top in lijn met de wetenschap en hield het been stijf, ook wanneer de druk toenam. WWF werkte nauw samen met de secretaris-generaal en zijn team om de ambitie en doelstellingen van de top mee vorm te geven, om de op de natuur gebaseerde klimaatoplossingen een plaats te geven in de ambities, om de rol van steden, provincies, bedrijven ... te duiden en aan te zwengelen en om de stem van het volk en de jeugd te laten horen (7,6 miljoen mensen kwamen wereldwijd op straat tussen 17 en 30 september!).

Deze 'Climate Action Summit' werd aangegrepen om belangrijke spelers aan te porren hun ambities bij te stellen tegen de volgende klimaatop. COP25 van de 'United Nations Framework Convention on Climate Change' (UNFCCC) gaat uiteindelijk door van 2 tot 13 december in Madrid. WWF houdt ook daar de vinger aan de pols.

WWF-België greep de verkiezingen in België aan om de hoogdringendheid van een beleid dat klimaat, natuurbehoud en -herstel centraal stelt, op de agenda te plaatsen. De nieuwe, regionale overheden erkennen dat een vermindering van de CO₂-uitstoot voordelen zal hebben voor de gezondheid, de biodiversiteit ... Brussel en Wallonië hebben duidelijke doelen gesteld voor de reductie van CO₂ tegen 2050 en willen hun aandeel in het nationaal energie- en klimaatplan (NEKP) verbeteren. De aangepaste versie – België kreeg in juni een onvoldoende van Europa omdat het plan ontoereikend is om te voldoen aan het Akkoord van Parijs – moet eind december bij de Europese Commissie worden ingediend.

Vlaanderen legt echter geen tijdschema vast voor de overgang naar koolstofneutraliteit. De nieuwe Vlaamse regering vermeldt geen enkele verbetering aan het NEKP. De eenzijdige focus op innovatie is bovendien niet voldoende om de reductiedoelen te bereiken. We hebben te weinig tijd over om te wachten tot de nieuwe technologieën klaar zijn om op grote schaal ingezet te worden. Met dit gebrek aan ambitie riskeert Vlaanderen niet alleen de verbintenissen van België, maar ook zijn eigen duurzame ontwikkeling te missen in een Europa op weg naar een koolstofarme economie.

KIDS

RADIO OORWOU

Radio Oorwoud, dat is het muzikale project van WWF. Kinderen leren in de liedjes over actuele milieuthema's, maar ook over hoe cool de natuur wel is. Er zijn ondertussen al drie cd's uitgebroed: 'Radio Oorwoud', 't is altijd wat in mijn habitat' en uit het laatste ei kwam 'Vuil! Vuil! Vuil!'.

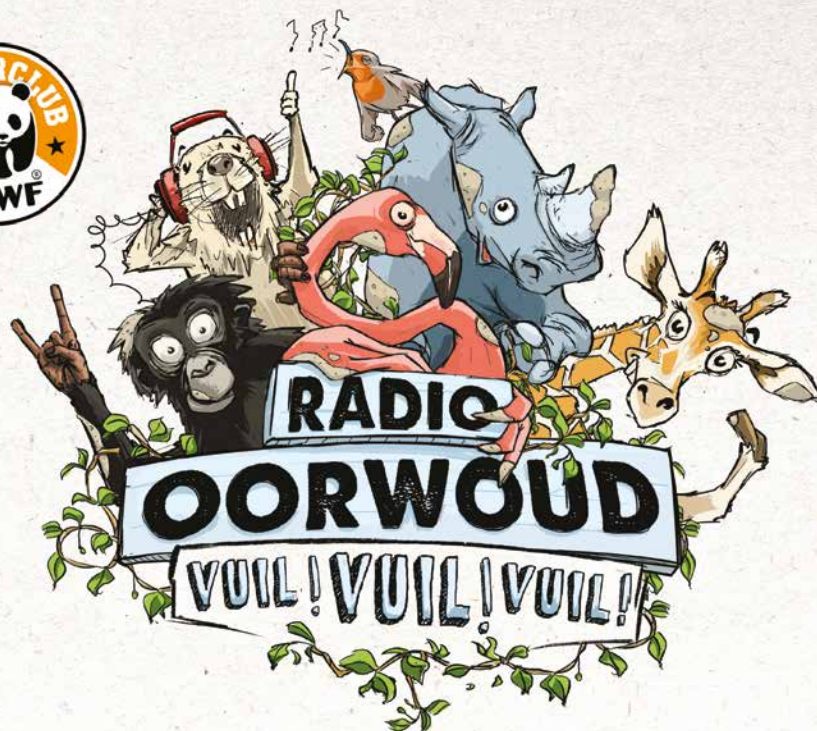
En nu dus ook een bende ...

THEATERVOORSTELLING

De bende van Oorwoud kan je ook terugvinden in het theater. Bereid je voor op rock-'n-rolltheater voor kinderen van 7 tot 77 jaar, gebracht door vier muzikale klasbakken. De voorstelling zit boordevol liedjes, met heel veel inhoud, een enorme berg humor en genoeg knipogen om ook de ouders te laten smullen van deze voorstelling.

Ontdek de kalender op www.radio-oorwoud.be

DE BENDE VAN OORWOU - SOS RED HET BOS

Radio Oorwoud krijgt een boekenreeks: De bende van Oorwoud. Spannende avonturen met een groene boodschap, voor iedereen vanaf 10 jaar.

De bende van Oorwoud? Dat zijn gewone kinderen. Ze hebben geen superkrachten, ze gaan gewoon naar school, spelen voetbal en eten graag spaghetti. Maar ze zijn dol op alles wat groeit en bloeit. Gek op alles wat kruipt en sluipt. Maar ze zijn vooral wild van ... in actie komen! Stilzitten is voor standbeelden en daarom doen zij er alles aan om de natuur te beschermen.

Het boek wordt uitgegeven door Clavis. Voor het verhaal kroop Fleur Hendriks in haar pen. Zij is als zangeres/actrice ook al jaren een vaste waarde bij de concerten en theatervoorstellingen van Radio Oorwoud. De mooie illustraties zijn van de hand van Frodo De Decker.

Te koop in je boekhandel of via de WWF-webshop.

#MerciStijn

DE RADIO OORWOUD AAP ... OEPS, APP

Naast de biodiversiteit neemt ook het aantal cd-spelers af. Om dit te counteren, ontwikkelde WWF een kindvriendelijke app. Kinderen kunnen, tijdens het luisteren naar de liedjes van Radio Oorwoud, quizjes oplossen en swipen door heel wat info over de natuur en dieren.

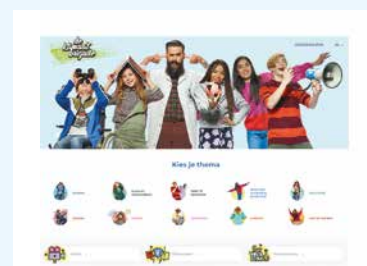
+ **INFO** Ga naar je gebruikelijke appstore en download gratis de Radio Oorwoud-app. De verschillende cd's zijn beschikbaar tegen de democratische prijs van € 4,99. Haal je het boek of de cd Vuil! Vuil! in huis, dan krijg je meteen ook gratis toegang tot de liedjes in de app.

Leerkrachten kunnen via de schoolwebsite van WWF (www.wwf.be/school) gratis toegang aanvragen voor de hele app.

KLIMAAT OP SCHOOL

WWF lanceert een online platform boordevol info en lesmateriaal over de klimaatverandering. Het platform bestaat uit twee onderdelen, de Klimaatbrigade en Climate Challenge.

De professor en zijn **klimaatbrigade** staan klaar om kinderen van 10-14 jaar met experimenten, quizzen en interactieve spelletjes heel wat bij te leren over de klimaatverandering.

Climate Challenge doet hetzelfde, maar dan voor jongeren (+14 jaar). In tien thema's komen de verschillende domeinen die een rol spelen in de klimaatverandering (wonen, energie, transport, voeding ...) en mogelijke oplossingen aan bod.

Nog altijd overtuigd dat het gat in de ozonlaag verantwoordelijk is voor de klimaatverandering?

+ **INFO** Neem dan zelf ook snel een kijkje op www.klimaatopschool.be!

Dit project is een samenwerking met de

museum
NATURALS SCIENCES BE

EXPO
17.10.19 > 30.08.20

ANTARCTICA

OP DE FOTO MET DE DIEREN VAN ANTARCTICA?

Dat kan! Kom naar het Museum voor Natuurwetenschappen in Brussel en ontdek de verschillende soorten pinguïns van Antarctica in de fotobooth van de WWF-Rangerclub. In deze nieuwe, tijdelijke expo van het museum verken je Antarctica alsof je er zelf was!

BEDANKT

De voorbije maanden hebben de branden in het Amazonewoud onze aandacht opgeëist, en jullie hebben onze inspanningen ter plaatse massaal gesteund. Maar dat betekent niet dat ons werk op andere locaties is stilgevallen. Bedankt voor alles wat jullie sinds de voorbije zomer mogelijk hebben gemaakt!

© NATUEREPL.COM / ANDY ROUSE / WWF

JE HEBT DE LEEUWENTROEP VAN LIUWA GEHOLPEN

Afgelopen juli vertelden we je het wonderbaarlijke verhaal van de leeuw Lady Liuwa en haar troep in Zambia. Bijna 2 000 onder jullie hebben hun brul om hulp beantwoord: duizendmaal dank in hun naam! Dankzij jullie stellen ze het wel en is hun bescherming op de goede weg. We kunnen met name hun bewegingen blijven volgen met gps-halsbanden met nieuwe batterijen en kits uitdelen aan de veehouders, opdat die zich zouden kunnen beschermen tegen de leeuwen zonder hen te verwonden (onder meer dankzij bellen voor het vee, luidruchtige alarmsystemen en andere methodes die de leeuwen niet schaden). We hopen binnenkort over voldoende fondsen te beschikken om een nieuwe herintroductie te plannen.

JE HEBT KOSTBAAR UITSTEL BEKOMEN VOOR DE DOLFJINEN VAN CAMBODJA

Afgelopen januari brachten we je op de hoogte van de dreiging voor de Irrawaddydolfijnen in het Mekongbekken in Cambodja. Het project om in hun leefgebied een dam te bouwen, veroordeelde de populatie tot een zekere dood. Dankzij zo'n 1 800 giften hebben wij onze strijd voor het behoud van deze sympathieke walvisachtigen – door de Cambodjanen als heilig beschouwd – kunnen voortzetten. WWF werkte samen met de lokale gemeenschappen om de laatste 93 dolfijnen – in oktober werd er nog een jong geboren! – te beschermen, en formuleerde tegelijkertijd voorstellen voor alternatieve energieoplossingen aan de Cambodjaanse leiders. De Cambodjaanse overheid onderzoekt momenteel de mogelijkheid van duurzame zonne-energie, waardoor het project van de Sambor-dam op de achtergrond verdwijnt. Een heilzaam uitstel voor de populatie dolfijnen, waarvan het aantal geboortes een bemoedigende groei kent.

© SHUTTERSTOCK

© WWF

JE HEBT DEELGENOMEN AAN DE STRIJD TEGEN PLASTIC IN ONS VOEDSEL EN IN DE OCEAAN

De cijfers zijn niet bemoedigend: elke minuut belandt het equivalent van 33 800 plastic flessen in de Middellandse Zee. En per jaar eten we ongeveer 250 gram plastic. Met jouw steun bestrijden we deze plaag met man en macht. We doen dat onder meer door ons te verzetten tegen vistechnieken die de mariene ecosystemen vernietigen, door te trachten de visvoorraden te herstellen en door het opzetten van coalities tussen eilanden en kustresorts die plastic verbannen tegen 2021. De 'Blue Panda', het zeilschip van WWF, heeft bovendien in juni het anker gelicht voor een sensibiliseringscampagne van zes maanden doorheen het Middellandse Zeegebied. Bedankt aan alle 11 576 ondertekenaars van onze petitie en aan alle schenkers die onze projecten voor een plasticvrije toekomst in onze oceaan en ons voedsel steunen.

© TOM CORNILLE

DANKZIJ JOU WERDEN DE EERSTE HEKKEN VAN HET 'WOLF FENCING TEAM BELGIUM' GEPLAATST

Nadat wolvin Naya op een schandelijke manier uit de weg werd geruimd is het eens te meer bewezen: de terugkeer van dit legendarische roofdier in ons land brengt duidelijk uitdagingen met zich mee. Om de aanwezigheid van de wolf sociaal aanvaardbaar te maken, hebben WWF, Natuurpunt en Natagora het 'Wolf Fencing Team Belgium' opgericht, een netwerk van vrijwilligers die kleinveeouders bijstaan met advies én de nodige mankracht om schade door wolven te voorkomen. Deze zomer hebben een honderdtal vrijwilligers de eerste hekken geplaatst en ondertussen draait het team op volle toeren. Zo voorkomen we schade aan de veestapel en helpen we de overgang naar een conflictloze samenleving met de wolven. Bedankt iedereen voor jullie betrokkenheid!

Deelnemen? Meer info via wolffencing.be

**70%
OFF**

**BIJNA
TOTALE
LIQUIDATIE**

**70% van de Afrikaanse olifanten werd uitgeroeid in de voorbije 40 jaar.
Samen kunnen we voorkomen dat de soort uitsterft.
Doe nu een gift op BE02 1911 5746 7540.
Vrije mededeling: Afrikaanse olifant.**

